

કડોદ ગામમાં લાગેલી અચાનક—આગ.

રચનાર—રણછોડલાલ એફ. એમ.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર
મુલચંદ લક્ષ્મણ શેઠ.

સુરત.

“વિશ્વોદિયા” પ્રેસમાં મગનલાલ કાકાભાઈએ છાપી

સંવત ૧૯૫૧

કીંમત ૧૨ પૈ.

સન ૧૯૫૫

૫૯૫૨

સંવત ૧૯૫૧નાં ચૈતર વદ પડવો ને બુધવારે

કડોદ ગામમાં લાગેલી આગ.

રાગ-અરાનપુરી-ગરબાનો.

સેવું માત સારદા સાર, બળ બુદ્ધિનો આધાર,
નમુ સતિઓને સો વાર, જોડી હસ્ત મા'રા—૧.

ગાવું ગરબો દુઃખ આણી, માતા સુદ્ધ કરો વાણી,
માતા અ'બા ને ભવાની, છે સઉ ન્યારા—૨.

કહું ગરબાનો વિસ્તાર, છુટે નેત્રે જળની ધાર,
અગ્નિ લેવા બેઠો ખાર, કીધા દુઃખિઆરા—૩.

ચૈતર વદમાં ચિંતા થઇ, બુધને દયા આવી નહીં,
પડવે પ્રિત સુકી દઇ, બેઠાં ગ્રહે કારા—૪.

ગામ કડોદ ઉપર રીશ, કરી આવ્યો અગ્નિદિશ,
ઘરનાં ઉરાડયા છે શીશ, ઉભા થડ ખ્યારા—૫.

સાખી.

કટાર બહુ કારી ફરે, અગ્નિને શું વાર,
અચ્ચાં બાળા લેઇને, નિકળે ઘરથી બાહાર,

એવી રીતે રે એવી રીતે અનિહારે એવી રીતે.
 ઘડ ઝિભા જીવો રહ્યાં, ઘણાં ભોંય મળી ગયા,
 સરવે રજગતાં થયાં, કોઈ દુઃખ ધારો—૧.
 લાગી અપોર પડતાં આગ, ઉસા રહેવાનો નહીં થાગ,
 ભોઈવાડામાંથી લાગ, મળ્યો એને સારો—૨.
 પ્રગટ અગ્નિ ત્યાંથી થયો, ભોઈ લોકોનો જીવ ગયો,
 કોઈ જીમો પાડી રહ્યો, હાય ! બિચારો—૩.
 એટલે ટેકરા ફળિયાં માહ્યે, એને કોન જાલે ત્યાંય,
 હરિશંકર જોલે હાય !, કોઈ—ઉગારો—૪.
 એનું સરવસ બળી ગયું, હાથ જરા નવ રહ્યું,
 આ શું પલકમાં થયું ?, જોલે કારો કારો—૫.
 સાખી.

સલગે માલ સઉ દેખતાં, પેટી ને કબાટ,
 વાસણો ને ઢોળીયાં, જેપર રૂડી ભાત.
 એવી રીતે રે એવી રીતે અનિહારે એવી રીતે,
 કરે કા'ઠા કા'ઠો લોકો, સુખે મારી મો'ટી પોકો,
 કોઈ અગ્નિને રોકો, પાણી છાંટી કરી—૧.
 દિશા દક્ષિણ તરફ ગઇ, નરભેરામનાં ઘરની મહી,
 એને ભસ્મ કીધું તહીં, નથી દ્યારે જરા—૨.

પછી કન્યાશાળા લીધી, જમીન શાયે તેણે કીધી,
 બેર ભેર ચાલી સીધી, જરા નહિ રે ડરી—૩.
 નહીં જરા એને ડર, લગા છીપાનું ઘર,
 પાસે ઘોષીને પકર, બાળી ભસ્મ ભરી—૪.
 ઊંઠે ભસ્મ ભર્યાં ગોળા, બાણે લોકો કેમ લોળા,
 મણીશંકરનાં ડોળા, ઊંચા બય ચ'રી—૫.

સાખી.

મુક સરિરની નવ રહે, જીવ ઘણા ઘભરાય,
 હવે કરિએ શું આપણે, એમ યાકુળ વ્યાકુળ થાય,
 એવી રીતે રે એવી રીતે અનીહારે એવી રીતે,
 યાકુળ-વ્યાકુળ-જીવડો થાય, પેઠા અગ્નિ ઘરની માંહયે,
 જમુ શીવદાશ ઘભરાય, હવે શું રે થશે—૧.
 આગ પાસે છે તો પ્રાણી, રૂપિયા લઇને લાવો પાણી,
 એક ગાગર આપો આણી, આગ આગળ ધસે—૨.
 રૂપીઆ પચીસ આખ્યા ઝટ, પાણી લાવવાને ચટ,
 તે તો ગયો ગભરગટ, પાણી લેવાને મસે—૩.
 એટલાં પાણીનો ક્યાં થાગ, જીવ બચાવવાનો લાગ,
 થાય ત્યાં તો લાગાલાગ, -મારો જીવ જશે—૪.

પુરવે દશાઈ વાડો પુરો, થયો બળી ચૂરેચૂરો,
આ તો અગ્ની થયો બુરો,—કહો કેમ ખરી—૫.
સાખી.

પ્રુકે અગ્નિ જ્વરમાં, જેવો મણીધર નાગ.
પવન સંગે આવિયો, સારો જોઈને લાગ,
એવી રીતે રે એવી રીતે અનિહારે એવી રીતે,
આવ્યો લાગ જોઈનેવાર, પંડ્યા પ્રજીયામાં સાર,
પોંહોઅયો અગ્નિ નિરધાર, કલપાંત કરે—૧.
રૂવે ના'ના ના'ના બાળ, અગ્ની જાણે છે વિકાળ,
પ્રજીયા માંહે મારી પ્રાણ, નવ જીવ ઠરે—૨.
પંડ્યા ઘેલાશંકર રૂવે, ઘર આગળ બળતું જુવે,
પાછળ માલ કા'ડી ખુવે, ત્યાં તો પવન ફરે—૩.
પવન ફર્યો એટલા માંહુય, ગયું બળી સરવે ત્યાંય,
હાથ માથે મુકી હાથ ! દુઃખ કેન હરે—૪.
કંઈકે કુવામાં નાંખ્યો માલ, તેણે પડ્યો હતો તાલ,
પણ ઘર વિનાના હાલ, તેનાં કેવા સરે—૫.
સાખી.

હાલ કહું કેવા સરે, ઘર છોડી થયાં નિરાશ,
રીશ ઉતારો એમ વહે, નર-નારી-પ્રભુની પાસ,

એવી રીતે રે એવી રીતે અનીહારે એવી રીતે.
 અગ્નિ રીશ કરીને પૂર, આંચે આત્મારામ હજાર,
 એટલે દિલમાં આંચું શૂર, ધરને તાળું લીધું—૧.
 સામાન કાઢ્યો નહીં લગાર, તેના દિલનો શું વિચાર,
 થશે ફના સૌ આ વાર, એવું મન લીધું—૨.
 ત્યાંથી નાજર પૂળીઆ માંહે, અગ્નિ રહ્યાએ તેને ખાય,
 નવ કોઈથી રોકાય, સૌ લોક ખીધું—૩.
 નરશબ્દ મહારાજનું મંદીર, તે તો ભસ્મ થયું છે વિર,
 હવે કેમ રહેશે પીર, નથી સત સીધું—૪.
 ગયું સતને થયું સમસાન, માંડી કલનુગે મોકાણ,
 ત્યારે સત ગયું આસમાન, આતો ખોટું કીધું—૫.

સાખી.

કલનુગ સતને લઈ ગયો, સતને કરી ખુવાર,
 કહો સત રહ્યું કયા દેવમાં, અગ્નિનો ખાધો માર,
 એવી રીતે રે એવી રીતે અનીહારે એવી રીતે,
 દેવ કોરા નથી રહ્યાં, પીર પેઝમખર સૌ ગયા,
 નાશ તેઓના પાણ થયાં, માણસ શું રે કરે—૧.

એવે લીધી નાગર ઓળ, ઉડે શતા રંગની છોલ,
 ઉંદર બિલાડા ને કો'લ, કંઈ જીવતા મરે—૨.
 ત્યાંથી દેશાધવાડે ચાલ, શોની ઇચ્છારામનો માલ,
 ગાડા શાયે ખજ્યો લાલ, પ્રભુ ધ્યાન ધરે—૩.
 ઉત્તર મોચી વાડો સહી, તેતો ચટણી થયો તહી,
 પ્રાદાણુવાડાની મહી, આગ ધુમતી પૂરે—૪.
 ત્યાં તો ધણુ' થયું નુકશાન, ખાધા લાડવા અને ખાન,
 કાચા શીધાનો સામાન, ગલે ઝટ ઉતરે—૫.

સાખી.

ખાય લાવે તે લાવથી, કોણુ અને પૂછનાર,
 રંજ ખેંચી રણુછોડને લાગ્યું દુઃખ અપાર.

રાગ મરશીઆ.

હોય હાયરે કડોદમાં કોપ થયો છે, કડોદમાં કોપ થયો છે
 પ્રાણુ સરવેનો ઘભરાઈ રહ્યો છે. જી. હોય—૧.

વૈદ ભગવાન ગયાં હતાં વ્યારે,
 તેનાં ઘરનો સામાન કોણુ કા'રે,
 જે'થી શીલખંધ પુ'કાયું છે ત્યારે. જી. હોય—૨.

માતા ગોળીઓ તીર્થીને ખારી,
અગ્નિ માતાને લાગી બહુ પ્યારી,
કરી એકલ પ્રાંકીઓ મારી.

જ. હોય—૩.

તેની જોડે નાજરની હવેલી,
રવેસ આગળથી તેતો સલગેલી,
તેને તોડવાથી સઘળી બચેલી.

જ. હોય—૪.

એને મદદ મળી હતી સારી,
હતો વલશાડનો લડકડ વેપારી,
આલી અફલ તેની ઘણી ભારી.

જ. હોય—૫.

સામું ભાવનું ઘર ગયું બળી,
અટકી આગ ત્યાંથી પાછી વળી,
પછી મરજીદ ને જઈ એ તો મળી.

જ. હોય—૬.

નીમાજ પડવામાં ભૂલ શું કીધી,
માટે તેણે પણ મોહડામાં લીધી,
તેણે આવતા જરા નહીં બીધી.

જ. હો—૭.

દેરું માહાદેવનું અગ્નિમાં ઝુલે,
નશિબ તેનું હવે ક્યારે ખુલે,
ભણે આગે લીધું હોય ભૂલે.

જ. હોય—૮.

રંગરેજ ઉસમાન મીઝાની હવેલી,
લીધી તેન પણ સઉની લેળી,
સાદહાં, સાવરણીને નથી મેલી.

જ. હોય—૯.

ઘણી ખાંગીની હવેલી ભારે,
નથી વાપરી હજુ કોઈ દારે,
તેલી ગાંચીનાં તેલ કોન કારે.

જ. હોય—૧૦

મીઠાઈ વાલાને નાંખ્યો છે રંસી,
ખાંડ ગુણો ગઈ અગ્નિમાં પેંસી,
હતી આસરે તે પોણોશો એંસી.

જ. હોય—૧૧.

ગાંધી નાગર—અને તુલજો કહાવે,
એનો મશાલો અગ્નિને ભાવે,
તેની દુકાનોમાં આગ ફાવે.

જ.—હો—૧૨.

રણછોડ ગાંચીની હવેલી ખોલી,
બળે ભડકે બળે જેવી હોળી,
દામુ શેઠની અઘલ છે લોળી.

જ. હોય—૧૩.

તેન વિચાર કીધો એક ન્યારો,
સાંખ્યો અગ્નિને સરવે પસારો,
તમે મારો કે ભલે જવારો.

જ. હોય—૧૪.

મે'ર ત્યાંથીજ અગ્નિ ને આવી,
થોડી હવેલી લીધી છે ચાવી,
નહિં ભાવી ને ત્યાંથી સિધાવી.

જ. હોય—૧૫.

દામુ શેઠના ઘર આધારે,
અટકી એટલેથી બચ્યું બળરે,
માલ પડ્યો છે લોકોનો બહારે.

જ. હોય—૧૬.

તેની તપાસ હતી ને સંભાળ,
ઘણું કાળુ કરે મહિં ચંકાળ,
દિયો માફી વદે રણછોડલાલ.

જ. હોય—૧૭.

માહાજનનાં શેઠો તરફથી આગમાં મળેલી મદદ.

(રાગ—મારી રાણકી રૂડીરે—એ.)

દયા ખરી દિલમાં ધરીરે, વખાણું શું આ ઘડીરે—(ખેવાર)

મદદ તમારી મળતાં સૌને આવી મોહતી હામ,
ધન ખેરામજી ધન તમોને, નેક કીધું છે કામ —દયા.

ભગવાનદાશનાં તન ઘેલાભાઈ, દિલથી નહીં બૂલાય,
આસરો આપ્યો ગામમાં પ્રિતે, ગુણ તમારા ગાય —દયા.

હોંસીયારીને હાથમાં રાખી, આલો છો રૂડી ચાલ,
 દાઝ જાણીને દિલમાં પ્યારાં, લીધી તમે સંભાલ —દયા-
 હરીપુરાના ભવાન ભીખા પટેલના છે પ્યાર,
 ગામ રૈયતને દુઃખમાં ભેઠ, આવિયા તેણીવાર —દયા-
 લીધી મેહેનત એમને સારી, કાઢિયો સર-સામાન,
 ડાકટર લગવાનદાશને ઘટે, એમની શાયે માન—દયા-
 ફક્કા નરોત્તમદાશની મદદ, બહેંચું પુરતુંઅન,
 આપ્યા નાણા માહાજન શેઠાએ, તેઓને છે ધન —દયા-
 મોતી જગજીવનને બીજા અંબેલાલ દેશાઇ,
 પુરતી મદદ એમની ભેઠ, રાખી નથી મણાઇ —દયા-
 ભેયું એટલું ભેડિયું જાણો, ગામ કડોદનો હાલ,
 શ્રધ્ધર સુખી સજીને રાખે, વિનવે રણછોડલાલ —દયા.

(રાગ-જખશે કલંદર ખનખન ફીરકે)

મદદ મળે નહીં લાખ પતિની દિલગીર એના જેવું શું,
 પૂટ ! પડો હાય ! એવા નરને, લાયક બીજુ કહેવું શું.
 ભેયાં કંબુસનાં કાકા અમે મારવાડી આજ,
 મોડે બોલે મીઠું પણ આંખે નહીં લાજ,

ધિકાર છે ધરમનાં ભુરાડિયાં જાઝ—મદદ.
 કહેતાં કાળજી કંઈ છે જરા રાખોની સરમ,
 ખબર છે ખલકમાં તમારો ભરમ,
 વિચારો વિચારો ઝટ કરો કંઈ ધરમ—મદદ.

આગથી થયેલું દુઃખ.

(રાગ—અખ ચલે (૨) ન મોહન તેરા)

થયાં દુઃખી (૨) આગથી ભારે,

આકૃતમાં કોણ ઉગારે—

નહિં દયા (૨) દૈવને જ્યારે

બાળકને કોણ ઉગારે—

ટેક.

ગયા નહાસી ગામના લોકો,

પાડે બુમો અગ્નિને રોકો,

અરેરે ! કોઈ, દુઃખ આ જોઈ,

આવો ઝટ બહારે.....

આ૦

ખેતરમાં લોકો જઈ પડિયાં,

કોઈ પેટી લઈ આથડિયાં

મારગ કયાં મળે, દુઃખ નવ ટળે,

જીવ કોણ હારે.....

આ૦

પડી ધાડ આ ધોળે દિશે,
 શું અગ્નિ લરાઈ રીશે,
 અરેરે રામ, કરે શું આમ,
 આસરે મારે.....

આ૦

પ્રાર્થના.

(રાગ-મતલરે-ધર ધિરજ ધિરજ તું મનમે.)

હુઃખ હરે, હરિ દયા ધરિ દિનપર પ્રીતે,
 આધાર તારો અવનિમાં, તુજ વિન દેખું ખાલીસીમાં.
 સદા સુખ કરે—હરી દયા.
 અતૂર ચેતક માનમાં જોવું છું ધરી ધ્યાન,
 રંગના રેળા રામથી રંભુ છોડે ગુણ માન.
 સુખ કરે—હરી દયા.

R. F. M. & CO.

આર. એફ. એમ.ની કુંપની

સસતાં સારા અને મજબુત

રબર સ્ટેમ્પો બનાવનાર

તથા

ચીત્ર કામ કરનાર

ખાટીયાંઓ પહાંઓ તથા બીજી દરેક ચીજોપર ફ્રેન્સી

અક્ષરોથી ચીતારી આપવામાં આવે છે.

રબરના શીલ—શીક્ષા અને મોનોગ્રામ વિગેરે

વાયદાશર બનાવી આપશું એકવાર મુલાકાત

કરી ખાતરી કરો ?

આર. એફ. એમની કુંપની

નાનપુરા બાગની સામું

સુરત

છપાઇ તૈયાર થઈ છે.

ચંદ્રવદન અને ચંદ્રકુંળા.

સંસારિક દર્શન.

કીમત આના ત્રણ.

વેચનાર આર. એફ. એમ.ની કંપ.ની.

નાનપુરા-સુરત.

